

לעילוי נשמת הרה"ק משה זאב כ"ץ זצוק"ל

אופק בית שמש

ערב שבת יא' אייר תשפ"ה		דף היומי בשבת: יומא יג'		גליון מס': 710	
כניסת השבת:	18:48	יציאת השבת:	20:06	ר"ת:	20:46
סוף זמן ק"ש א':	8:20	סוף זמן ק"ש ב':	9:11	חצות:	12:36
סוף זמן תפילה א':	9:46	סוף זמן תפילה ב':	10:20	מנחה גדולה:	13:10

לומר שאפילו אם נכשל ח"ו ורוצה להתחיל מחדש להתקדש מעתה גם כן היכולת בידו, וזהו מה שכתוב בסוף הפרשה "והייתם לי קדושים", כי גם מי שעושה חשבון נפשו ויודע כי מכף רגל ועד ראש אין בו מתום" אל יתייאש, דכתיב "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה'" שכשרוצה איש יהודי לשוב ולהתקדש שולח לו הקב"ה עזרה, אדם מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה.

ואדרבה בזה שאדם נשבר לבו בקרבו על מצבו איך שהוא מרוחק מהשי"ת, זה גופא נעשה כלי שיכול להתקרב על ידו, וכמו שאמר הרה"ק מסאדיגורא זצ"ל על הפסוק "זבחי אלוקים רוח נשברה, לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה" כי אם האדם בשפלות רוח ועונה, אזי הוא יכול להתקרב אל השי"ת, אבל אם האדם הוא בבחינת יש, וסובר שהוא קרוב אל ה', אזי מחמת שהוא בלי צמצום הוא בא לבחינת שבירת הכלים, כי הקב"ה אין סוף ואין תכלית ואי אפשר להתקרב אליו בלי כלי ולבוש בחינת צמצום.

לכן יקח כל אדם חיוק מזה, ויעשה חשבון הנפש איך שכל אחד יש בכוחו להתקדש, ואל יפול לבו מהמצב בו הוא נמצא, ואדרבה רק ע"י שפלות רוח שיודע שעדיין לא התחיל כלום ולבו נשבר, ע"י זה מתעורר בלבו רצון ותשוקה להתקרב להשי"ת ולהתקדש, ואזי מסייעים לו משמים, וישפיעו לו כל טוב, וכמו שאמר הרה"ק **מסדיגורא זצ"ל שקדושים הוא לשון הזמנה (כמבואר בתוס' בריש מס' קידושין דף ב: ד"ה ואסר לה), והיינו שתהיו תמיד מוכנים להיות כלי לקבל קדושה מהשי"ת, **כי קדוש אני** – פירוש כי אנכי מוכן ומזומן תמיד להשפיע קדושה וכל טוב, אבל העיכוב הוא מצד המקבל, וכמו המעשה **מהרה"ק ר' אלימלך זצ"ל** ששאל למעלה למה מחרישים כל כך על צרות ישראל, ושלחו אותו לשאול מהמגיד **הגדול ממעזריטש זצ"ל** (שהיה כבר בעלמא דקשוט), ושאל אותו למה הוא מחריש, והשיבו, כי מלמעלה אין שום רע ח"ו יורד למטה אלא רק טוב יורד לישראל, אך כשבא למטה הוא מתהפך לרע ח"ו מצד המקבלים, ולכן צייתה התורה **קדושים** (מוכנים כנ"ל) **תהיו**, תשתדלו אתם להיות מוכנים תמיד לקבל את הטוב היורד למטה, וכל זה ע"י עבודת איש יהודי בקדושים תהיו.**

איך מתגברים על לא תקום ולא תטור

הבלי יקר על פסוק זה הביא **משל והסבר נפלא** על עניין זה וז"ל:
 "לפי שהנקמה והנטייה תכונה רעה בגוף האדם, ואין מין הראוי
 לבקש נקמה על שום אדם שהוא מבני עמך אם טוב או רע, לפי
 שמיסתמא הנקמה על מה שעשה לך בגופך או בממונך, והדברים
 ההם אינם חשובים כל כך שיהיו ראויים לנקום עליהם וכו' **משל**
 למה הדבר דומה לתינוק המשחק ועושה מעשה נעורות באיזה בניין
 או איזה דבר אחר, ובא איזה אדם וקילקל כל מעשיו אשר בנה ואשר
 נטע הילד, והילד צועק לפני אביו צעקה גדולה ומרה על זה, ואילו
 היה אביו משגיח בו ועושה רצונו היה הורג לזה האדם אמנם אביו
 אינו משגיח בקולו כלל כי אף אם הקטן כפי מעוט שכלו הוא חושב
 שזה הגדיל לעשות לו רעה גדולה, מכל מקום האב רואה בשכלו
 שאין הדבר כן, ושכל מעשי הבן הם הבל הבלים מעשה תעתועים,

היכולת לכל אחד להתקדש ולהתקרב לה'

החידושי הרי"ם כתב שבפרשה זו נשנו כל עשרת הדברות ופה היא חתימתו של הקב"ה עליהם, שכן חתם בפרשה זו עשרה פעמים "אני ה' ועשרה פעמים "אני ה' אלוקיכם" חותם של אמת. ובאמת מפורש כן במדרש בפרשה זו "תני ר' חייא פרשה זו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויים בה, ר' לוי אמר מפני שעשרת הדברות כלולין בתוכה. וממילא שמפרשה זו יכולין לקחת חיזוק, איתא במדרש רבה בפרשתנו "קדושים תהיו" יכול כמוני? תלמוד לומר "כי קדוש אני" קדושתני למעלה מקדושתכם, והמפרשים נתקשו בהבנת המדרש מה בא ללמדנו ועוד וכי יש הווה אמינא שאדם יהיה קדוש בקדושת הקב"ה עד שהמדרש בא ומגלה שאין אפשרות לכך?

ופירש הרה"ק מרוז'ין שכוונת המדרש הוא יסוד והדרכה והוראה לאדם איך להתקרב לה' ואיך להתחזק בעבודת ה' וכוונת המדרש לפרש כוונת הפסוק **"דבר אל כל עדת בני ישראל וגו' קדושים תהיו"** - שהקב"ה אומר לכל אחד מישראל **"קדושים תהיו"** פי' שיתקרב ויקדש עצמו, וממשיך המדרש בניחותא - **"יכול כמוני"** - דהיינו שהקב"ה אומר לכל אחד יכול אתה להיות כמוני ע"י שיתקדש בקדושה כה גבוהה עד שידמה לקדושתו כביכול, ואם תשאל איך אוכל להגיע למדרגה כזו, אז העצה לכך, ממשיך המדרש: **"תלמוד לומר כי קדוש אני"** - פירוש שכל אחד צריך תמיד לומר לעצמו שהוא יכול להגיע למדרגה של **"כמוני"**, והיינו אם יבוא היצה"ר לפתותו לאיזה עבירה או יאמר לו **"איזה פנים יהיה אם קדוש יחטא"** וגם לאידך גיסא יש להתחזק שאם תהיה לו התעוררות לעשות מצווה או יעשנה בוריוות ובשמחה ולא יניח ליצה"ר לקררו, ויאמר בודאי ראוי ונכון שאעשה המצווה בוריוות, כי אכן קדוש אני ולי נאה ויאה לעשות דברים טובים כאלו כי יכול אני להגיע למדרגה של קדושה, להיות **"כמוני"**.

והאופן שבו יכול אדם להתקדש כך הוא ע"י הרצון להתקרב להש"ת, וכמו שכתב **השפת אמת** שע"י הרצון באדם להתבטל להש"ת כעבד לעשות רצון רבו שמיוחד אליו, ע"י זה חלה עליו קדושה.

ועבודה זו שייכת לכל אחד ואחד, וכמו שהביא רש"י הק' כאן בתחילת הפרשה, "דבר אל כל עדת בני ישראל: מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל". וכתב **הבית אברהם** בכוננתו שעניין זה נאמרה בהקהל אל כל עדת ישראל שהיא שייכת לכל אחד ואחד לפי מצבו ודרגתו, והוסיף שמאמר הפסוק "**קדושים תהיו**" זה עצמו נותן כוח ואומץ לאיש יהודי להתגבר על יצרו ולהתקדש. עוד כתב לבאר שבהתחלת הפרשה כתוב "קדושים תהיו", ובסוף הפרשה כתוב עוד פעם "והייתם לי קדושים" וענינם הם דבר ה' לכל אחד, שהתחלת הפרשה היא מה שהתורה אומרת לאיש יהודי שיתקדש, כי הוא חלק אלוהה ממעל, ואחר כך כתוב בפרשה זו כל הפגמים והערייות,

ואין כדאי שבעבורם יהיה לזה כאויב ומתנקם כי כפי האמת לא עשה לו זה כלום."

וממשיך "כך הוא העניין בין אבינו שבשמים לברואיו, אשר לפי מיעוט השגתם הם חושבים כי על כל עניני העולם הזה יש בהם צד מעלה ושלמות, והנוגע בכבודם או בגופם או בממונם נראה להם כי הגדיל לעשות עימהם רעה, וצועקים לאביהם שבשמים שינקום נקמתם, אבל לפעמים אין הקב"ה משגיח בכל זעקתם

כשאין ברעה זו תערובת דבר הנוגע בנשמתו של אדם, כי בעיני השם יתברך כל העניינים אשר בני אדם עסוקים בהם בעולם הזה, דומים ממש לצחוק אשר עשה לו הילד שהזכרנו, על כן אין הקב"ה משגיח בהם זולת בזמן שעל ידי מאורעות שבגופות יגיע לו ביטול תורה ומצוות או הנקמה נקמת ה'". עכ"ל.

(תפארת למשה)

פניני הפרישה

לא תִּשְׁנָא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְּךָ (י"ט, י"ז)

בפסוק "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" נדרש, למה כתוב "בכל לבבך" ולא "בכל לבך", שהכוונה "בשני יצרך". ואף כאן זאת הכוונה, "לא תשנא את אחיך בלבבך" - בשני היצרים, לא ביצר הרע, ולא ביצר הטוב, כביכול לשם שמים, שעל משום שאחיי אינו ירא שמים דיו, אתה חושב כי מצוה לשנוא אותו.

(הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א)

הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (י"ט, י"ז)

הפירוש הוא, שכשאתה רוצה להוכיח את חבריך, אל תוכיחני ישר בפניו פן יתיביש, אלא "תוכיח את עמיתך", עליך לכוון את תוכחתך לעמיתך שהוא בדומה לך בתורה ובמעשים טובים והוא נקי מחטא, ואילו זה שחטא יקבל תוכחה זו ממילא, ובוז "לא תשא עליו חטא" לא תגרום לו בושה בדברי תוכחתך.

(הקדוש זיע"א)

וּבְקִצְרְכֶם אֶת קִצְרֵי אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ לְקָצֵר (י"ט, ט)

מקשה הרידב"ז בתחילת הלכות מתנות עניים, ברור הדבר, שפאה בשדה משאירים רק אחת, ולעומת זאת כשציוותה התורה "ופאת זקנך", שם אנו משאירים שתי פאות, ומתרץ **האדמו"ר מגור ה"אמרי אמת"** זצ"ל אומרים, שאכן פאה זה תמיד רק אחד, אך כמו שבשדה אם רשות הרבים עוברת באמצע השדה, הרי צריך להפריש שתי פאות. כך גם בפאות הראש, הואיל והמח נמצא ביניהם, ולצערנו הרב, מוחנו הוא רשות הרבים... לכן צריך להשאיר שתי פאות.

מִפְּנֵי שִׂיבָה תִּקְוֶם (י"ט, ל"ב)

יש לפרש, שאם האדם כבר בצעירותו ישוב בתשובה מפני שיבה תקום בטרם הזקין, אזי יהיה והדרת פני זקן, יאמרו עליו אשרי ילדותינו שלא ביישה את זקנותינו.

(אפרים)

"הוכח תוכיח את עמיתך וגו'."

נרמז בזה כי המוכיח והמקבל תוכחה ומיישר מעשיו זוכה לקדושה גבוהה להיות ניוון ומתפרנס מלמעלה בכל המשכות טובות, ולכן סופי תיבות של תוכיח את עמיתך הוא חת"ך שם הפרנסה (סי' אר"ה), ומי שביכולתו להוכיח ואינו מוכיח נענש על זה, וזהו ולא תשא עליו חטא, ורש"י פירש שלא יוכיחנו ברבים, ולכך כשהצדיק מדבר והוא אומר ברבים, לכך אומר דבריו בכללות ולא בפרטות לאיש, אלא שכל אדם היודע חסרונותיו צריך להבין דיבורים וכוונות של הצדיק ולתקן מעשיו, ועל ידי זה יהיה נמשך לו פרנסה משורש הפרנסה.

(אדמו"ר רבי שלום מפעלזא)

"לא תִּשְׁנָא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְּךָ הֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חָטָא וגו' וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ"
פירוש כשאדם עומד להתפלל ובאים לו מחשבות אחרים ותולה אותם באדם שעומד אצלו ושונא אותו בעד זה, לכך אמר הכתוב לא תשנא את אחיך הם הצרופים שהם מאחיר, דהיינו שאתה תולה באחיי ובשביל זה אתה שונא אותו, אבל באמת הוא הצדיק והביטול בא ממך, וזה לא תלין נבלתו (דברים כ"א כ"ג), דהיינו שתולה

נבלתו על העץ, על האדם שהוא צדיק באמת, אלא הוכח דהיינו שתתלה הביטול כך ותראה שתהיה צדיק בעצמך, ואחר כן תוכיח את עמיתך דהיינו שלא תתלה החסרון בו, ולא תשא עליו חטא, על דרך שאמרו כשהצדיק פוגם חלילה במחשבה בא לאדם פשוט במעשה רחמנא ליצילך, וזהו ולא תשא עליו חטא שלא יבוא לשוגג חלילה, רק שתראה ואהבת לרעך כמוך שלא יוכשל חלילה ממך.

(רבי אברהם הפלאך (חסד לאברהם).

פרפראות

ושפך את דמו וכסהו בעפר.

כאשר הרג קין את הבל, באו החיות והעופות וכיסו את דמו, לכן מצוה לכסות דם חיות ועופות (מדרש).

בעיר וולאזיין גר פעם סוחר גדול ירא שמים שהיה גם נדיב לב שחילק צדקה לרוב, ופעם אחת בשעה שהיה עסוק הגיע אליו אדם לבקש תרומה עבור ישיבה, והסוחר שלח אותו מפניו באמרו שעכשיו אין לו זמן ופנאי, והמשולח הלך לו בפחי נפש, כעבור זמן מה הצטער הסוחר על הדבר הזה שבייש אותו בחנם ושפך את דמו, שלח לקרוא לו, ואמר לו שבהלכות כיסוי הדם יש דין שאם לאדם אין עפר לכסות הדם יכול לכסות עם עפרות זהב גם כן, ולכן בגלל שביישתי אותך ושפכתי את דמך אני יכסה אותך בעפרות זהב, והסוחר תרם תרומה גדולה וחשובה מאוד של הרבה דינרי זהב.

ואהבת לרעך כמוך אני ה'.

אומר השפת אמת שמצוה זו קשה מאוד ולכן מסיים הפסוק אני ה', שאם תרצה לקיימה באמת אני יסייע בידך.

בערוך השלחן אור"ח סימן רטו ס"א כתב, שמי ששומע שעושין מי שבירך לאחד, נכון לענות אמן ומקיים בזה מצות ואהבת לרעך כמוך.

ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם.

מספרים על הצדיקים שכשהיו מסתכלים על האדם היו אומרים מה שעשה בסתר, זה שאמר הכתוב ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם.

והדרת פני זקן, ויראת מאלקיך

המהדר את הזקן בא ליראת-שמים, וזהו סמיכות הכתובים "והדרת פני זקן, ויראת מאלקיך" (מענינה של תורה).

"מעשה רב" ממור"ר הרב משה זאב כץ זצוק"ל

מספר שלמה קקון נ"י שעבד עם הרב זצ"ל שנים רבות:

במועצה הדתית לא שילמו במשך כמה חודשים טובים את המשכורות מפני שלא קיבלו את התקציבים ממשרד הדתות, כשכבר "הגיעו מים עד נפש" בקשתי מהרב שיברך אותנו כדי שהמשכורות ישולמו כבר.

אך הרב, כדרכו, ברך אותי "שתזכה לעבוד את ה' באמת", לאחר שחזרתי והפצרתי בו שיברך ישירות בשביל המשכורת השיב לי הרב שהוא לא מחלק "זפת" וסיפר לי את הסיפור [שהובא כבר אצלנו].

באמת, לרב עצמו לא היה אכפת מה"זפת" - מהגשמיות, מעולם לא התעניין על גובה המשכורת ואם היא נכנסה או לא, מעולם אפילו לא פתח את התלוש שניתן לו ומיד כשקיבלו שם אותו באיזה מגירה כמו שהוא. [לאחר שהרב עזב מצאו באחת המגרות את כל התלושים הישנים והמאובקים סגורים כמו שהיו!].

אמרתי לרב, לא בשבילי אני מבקש, עובדות אצלנו אלמנות, שיש להם יתומים והם כבר כמה חודשים בלי שום הכנסה...

הפנים של הרב נהיו רציניות ואמר טוב זה כבר משהו אחר... התרכז זמן מה ונתן ברכה.

לאחר ששמעתי את הברכה מהרב, באותו היום יצאתי לכיוון הצפון להתפלל [גם] על קברי הצדיקים, אך כבר בדרך קיבלתי טלפון ממנכ"ל משרד הדתות שבישר לי שיכניסו לנו חמש מאות אלף ש"ח באופן מידי לתשלום כל המשכורות. **אני מרגיש** שהזכות של הרב מלווה אותי עד היום הזה, הרב היה ממש מיוחד, אשרי כל מי שזכה להיות קרוב אליו.

ורחץ את בשרו במים רבינו הבעש"ט אמר בשם הזוהר חדש:
"ובחג נדונים על המים". בחג נדונים אלו שלא טבלו עצמם בכל
השנה במקוה מים.

מדברי הרה"ק משה זאב כץ זצ"ל

יש הרבה פרשות בתורה שמדברות על מיתתם של אנשי חשובים,
כמו "חיי שרה" על מיתת שרה אמנו, "יוחי" על מיתת יעקב אבינו,
ו"זאת הברכה" על מיתת משה רבינו, ואף אחת מהם לא נקראת על
המיתה על להיפך, חיי שרה, יוחי, וזאת הברכה.
דבר זה בא ללמדנו שכל זמן שמניחים בנים המקיימים את התורה
הם מקיימים את התיכונן של ההורים וזה כמו שההורים עצמם
קיימים, אבל אם לא מניחים בנים המקיימים את התורה שימשיכו
את התיכונן של ההורים. זה נקרא מיתת ההורים.
המדרש אומר ששני בני אהרן לא הניחו בנים כלל ולכן הפרשה
נקראת אחרי מות. מזה נלמד שהעיקר של חיינו להשתדל שבנינו
ילמדו תורה ויראת שמים.

"אֲחֵרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' "

כיון שראה איוב מיתת שני בני אהרן אמר: "אף לזאת יחרד לבני" (מדרש)
מה ענין איוב למיתת בני אהרן?

אמרו חז"ל שלשה היו באותה עצה – בלעם איוב ויתרו, איוב ששתק
נידון ביסורין (סוטה יא.).

סבר איוב כי שתיקתו אין בה משום פגם ולפיכך לא חייב עליה.
והנה, אמרו חז"ל: וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא
מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן. אמר לו נדב לאביהוא: אימתי
ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור. אמר להן הקב"ה:
נראה מי קובר את מי. (סנהדרין נב.).

לכאורה, נדב הוא לבדו חטא בדיבורו, ואילו אביהוא לא עשה ולא
כלום. לפיכך, מן העונש שבא על שני בני אהרן הרי לנו ראייה, שגם
השתיקה נחשבת כחטא ועוון, ועונשו של השומע ושותק כעונשו
של החוטא בפיו.

על כן, כיוון שראה איוב מיתת שני בני אהרן – גם אביהוא ששתק
– מיד "אף לזאת יחרד לבני".

"אֲחֵרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ "

בפרשה זו התורה לא מזכירה כלל שבני אהרן מתו עקב חטאם כי
אם בקרבם לפני ה', היינו שהקריבו עצמם לפני השי"ת, וע"ד
שפירשו צדיקים מאמר הכתוב "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'",
שהתכלית היא שיהודי יקריב עצמו להיות כולו קרבן לה',
וכמאמרם ז"ל על הפסוק "בקרובי אקדש" – יודע הייתי שיתקדש
הבית במידעיו של מקום, ורואה אני שהם גדולים ממני וממך.

"אֲחֵרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' "

יש לרמוז, הנה המידות של אהרן שנשתבחו בהם הם שלשה:
שלום, אהבת ישראל, ועסק התורה. כמו ששנו באבות הוי מתלמידיו
של אהרן אוהב שלום ורודף שלום והם אחת בחינת שלום, והשאר
הם, אוהב הבריות ומקרבן לתורה. והנה ידוע שבת פ"ח ע"ב זכה נעשה לו
סם חיים, לא זכה וכו'

זה שאמר **אחרי מות שני בני אהרן** – ר"ל כאשר נחית האדם מדרגתו
וחסר לו שני המדות מתלמידיו של אהרן שלום ואהבת ישראל אזי
בקרבם לפני ה' לתורה, כעניין ומקרבם לתורה, היינו שלא נשאר
רק בתורה לבד. בלא שלום ובלא ואהבת לרעך כלל גדול בתורה,
אזי הרי הוא לא זכה ונעשה לו סם המות חלילה, וד"ל. (דברי ישראל)

"אֲחֵרֵי מוֹת כו'

נראה לומר על דרך הרמז, דהנה הצדיק מהפך הדין לרחמים ואף
אם נגזר על אדם מיתה חלילה יכול לבטל הגזירה ולהפכו לחיים,
והסיבה לזאת שכח ביד הצדיק לעשות כן הוא מחמת שהצדיק עולה
בתפילתו בעולמות עליונים אשר שם כולו רחמים בלא תערובות דין
כלל ושם לא נגזר אותה גזירה וממשיך משם חיים לאותו האדם
וזהו (ישעיה לז, ז) "ששון ושמחה ישיגו", רצה לומר הצדיקים משיגים
לעולמות עליונים אשר שם ששון ושמחה כמו שאמר הכתוב (דה"א
טו, כז) "עזו וחדדו במקומו", וממילא נסו יגון ואנחה וזהו גם כן ויציא
עמו בששון ברנה את בחיריו (תהלים קה, מג) רמז לדברינו שמוציא
את עמו ומביאם לעולם הששון ואז ברינה את בחיריו, פירוש אז
מביא רנה לישראל בחיריו **וזהו אחרי מות שני בני כו',** רצה לומר
שיש כח ביד הצדיק שיהיה אחרי מות, כלומר לבטל המיתה מאיזה
אדם כמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל אומרים שכבר אחר
הדבר ההוא שלא יהיה עוד ואמר הכתוב על ידי דבר מה יוכל

הצדיק לבטל ומפרש בקרבתם לפני ה', פירוש כנ"ל על ידי
שמתקרבים לפני ד' לעולמות עליונים וימותו, רצה לומר הרי הוא
כאלו נתקיים הדין של מיתה ובאמת נמשך להם חיים על ידי הצדיק.

"דָּבָר אֶל אֶהֱרֹן אָחִיךָ "

נראה לפרש שהתורה הקדושה מלמדת לאנשים המוכיחים לבני
אדם שלא יוכיחו לאנשים לצים ורקנים אשר בודאי אין דבריהם
נכנסים כלל באזניהם כמו שאמר הכתוב (משלי ט, ח) אל תוכח לץ, רק
לאנשים המקשיבים לקול תוכחה ומוסר ורוצים בתשובה אליהם
יגיד ויורה דרכי התשובה,

וזהו דבר אל אהרן אחיך – רצה לומר שהוא אחיך ורוצה במעשים
טובים ויקבל תוכחה ממך וכה תאמר אליו **ואל יבא בכל עת אל**
הקודש מבית לפרוכת – פירוש אם הוא אדם כזה שיש לו כל מיני
עיתים לטובה ולרעה שלפעמים עושה מעשים טובים ולפעמים
להיפך שנכשל חס וחלילה לפעמים בעבירה, האדם כזה אל יבא
בכל עת אל הקדש, שאל יכנס עצמו בסודות עליונים **אשר מבית**
לפרוכת – פירוש כיון שעשה לעצמו מסך המבדיל בינו ובין הקדושה
לא יכנס בסודות עליונים מיד, רק מתחילה ישוב מעבירות שבידו
בתשובה ויתחרט מאד

וזהו אל פני הכפורת – לשון כפרה שהתשובה והחרטה מכפרת עון
אשר על הארון – רצה לומר קודם לימוד התורה יתחרט ויתודה על
עונותיו ויהיה לימודו לרצון לפניו יתברך שמו, וארון רמז על התורה
על שם שמונת בארון זה העיקר ואמר הכתוב **כי בענן** – פירוש גם
אם עשה לעצמו מסך המבדיל כמו שנאמר (איכה ג, מד) "וסכות בענן
לך מעבור תפלה", אף על פי כן **אראה על הכפורת** – פירוש על ידי
התשובה והחרטה יראה אליו השם יתברך לקבלו **ולא ימות** –
שגדולה כח התשובה שמארכת ימים ואין לך דבר שעומד בפני
התשובה.

(נועם אלימלך)

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאֱלֹהִים וְחֵי בָהֶם (יח, ה).

דרשו חז"ל (יומא פ"ה ב) ולא שימות בהם. יש לפרש בזה בדרך רמז על
דרך דאיתא בגמרא (שם ע"ב ב) ושמתם וכו' זכה נעשה לו סם חיים לא
זכה וכו' ופירש **המהרש"א ז"ל** אם לומר שלא לשמה מתהפכין
האותיות תם מסופו לראשו חס ושלום ואם לומר לשמה אזי מכניס
הא' שהוא אלופו של עולם בתוך אותיות תם ונעשה אמת ונעשה
לו סם חיים כי אמת הוא חיים, וזהו שמרומזו אשר יעשה אותם
האדם וחי בהם היינו שיעשה לשמה ויהיה נעשה לו סם חיים כנ"ל
ולא שימות בהם חס ושלום כנ"ל רק שיכניס הא' שהוא אלופו של
עולם, וזהו אני ה' ויעשה אמת וחיים והבן:

(דגל מחנה אפרים)

וַיִּטְמֵא הָאָרֶץ וְגו'

הכוונה היא על דרך מה שאז"ל (וזהר ח"ג נג ב) כי במעשה ישראל יתהווה
הרוחניות אם לטוב אם לרע, והוא אומרם (אבות פ"ד י"א) העושה מצוה
אחת וכו' והעובר עבירה אחת, וזהו שרמז כאן באומרו **ואפקוד עונה**
עליה, על דרך אומרו (ירמיה ב) "תיסרך רעתך", כי מפעולת הרע יתהווה
הקטיגור אשר ישלם לאיש כמעשהו. ואז"ל (תומר דבורה פ"א) כי תשלום
הדין הוא כל מלאך מחבל שנברא מכל עבירה בא ומשתלם מעושהו
עד שכלה באמצעות פעולת היסורין כי הוא מתמעט והולך וכשכלה
כח פועל הרע הוא נאבד, ושפט ה' דבר זה בצדק כדי שישתלם כל
אחד כפי מעשיו בכיוון מופלא, כי כפי כח הנעשה במעשה הרע
יהיה בנברא, והוא מאמר הכתוב כאן באומר ואפקוד עונה פירוש
לשון מינוי שממנה העון עצמו על עושהו.

(אור החיים הקדוש)

סיפורים לשבת

ולא תשקרו איש בעמיתו

הגאון רבי עזריאל "ראש הברזל" רבה של לובלין זיע"א, היה כידוע
מתנגד חריף לחסידות. בשעה שנתגלה ה"חווה" הקדוש מלובלין
זיע"א, וקהל חסידים רב התחיל לנסוע אליו, התרעם עליו ר' עזריאל
מאוד וטען כנגדו שהוא נוהג מעשה רבי, שעה שהוא יודע שאין הוא
אלא יהודי פשוט, השיב לו "החווה" ומה אעשה אם הבריות באים
אלי? אמר לו רבי עזריאל אעוץ לך עצה, אמור להם את האמת שאין
אתה אלא יהודי פשוט, ולא יוסיפו לבוא. עשה "החווה" כן וביום
השבת, שעה שהיו חסידיו מסובים לשולחן, קם והכריז בקול: "להוי
ידוע לכם רבותי, שיהודי פשוט אנכי בלא תורה ובלא יראה, ואין

לכם מה ללמוד ממני", נאחזו החסידים התלהבות רבה מענותותו של הרבי והוסיפו לדבוק בו יותר. לאחר ימים מספר פגש רבי עזריאל את "החווה" ושאלו: ובכן כלום עשית כעצתי? נאנח "החווה" ואמר: אומנם כן אבל לא הועיל הדבר, להיפך החסידים ראו בכך גילוי של ענווה, ואף מרבים הם לבוא יותר מבראשונה. אמר לו רבי עזריאל: אם כך עצה אחרת לי, לך אמור להם להפך שאתה גאון וצדיק, ואז יקומו ויברחו מחמת גאוותך. השיב "החווה" זאת לא אעשה, אומנם אין אני רבי, אבל גם שקרן אינני.

לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך

שאלו פעם את הרה"ק רבי שלום מבעלז זיע"א, הלא לא ציוותה התורה ללכת עם פיאות ארוכות, רק אסרה להקיף את הראש ולהשחית את פאת הזקן, ומדוע מחמיר הרבי שלא לקצץ כלל וכלל? השיב מצינו בגמרא (מסכת ברכות דף יא א) משל לאחד שאומרים לו זקנך מגודל, אמר להם יהיה כנגד המשחיתים, וזאת היא התשובה על שאלתך, באמת אין לנו שום טעם מדוע אנו מגדלים את הזקן והפיאות, אלא "יהיה כנגד המשחיתים" כלומר כנגד אלו המשחיתים ומקצצים את הפאות לגמרי, אנו בהיפך מהם מחמירים שלא לקצץ כלל וכלל.

חסד בגופו

מסופר על הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל (מראשי ישיבת טשיביץ) שאחד התלמידים בישיבה נסע לשבת לביתו בבני ברק, כשהגיע הביתה הבחין שהשאיר את המטריה באולם חתונות בירושלים, התקשר אותו בחור לטלפון הציבורי בישיבה, ור' אברהם ראש הישיבה שעבר סמוך למקום, ניגש והרים את הטלפון המצלצל. הבחור שהיה חדש בישיבה לא זיהה את קולו של ר' אברהם, וביקש ממנו לחפש את אחד מחבריו לחדר. כעבור מספר דקות חזר ר' אברהם ואמר: "לא מצאתי אף אחד מהם, במה אוכל לעזור?" הבחור מעבר לקו עדיין לא הבחין שהוא מדבר עם ראש הישיבה, ביקש ממנו שימסור לאחד מחבריו כי הוא שכח את המטריה שלו באולם פלוני בירושלים, ואודה לו אם יוכל להביאה משם. ביום שיש נקש רבי אברהם על דלת ביתו של אותו בחור ובידו המטריה, הבחור נשאר לעמוד על מקומו המום מבלי יכולת להגיב. הוא הופתע לגלות ולהיווכח, שראש הישיבה שלו לא חשב פעמיים, פשוט הלך לאולם, מצא את המטריה והביא אותה איתו לבני ברק.

אחרי הסתלקותו מן העולם של הבעש"ט הקדוש זיע"א מצא המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א קמצועץ של טבק על המטפחת של רבו הבעש"ט, ומרוב פחד התעלף, כל כך היה ירא מרבו הקדוש. לעומת זאת בחיי הבעש"ט ישב פעם המגיד בדין תורה, אחד מקרובי הבעש"ט תבע את רעהו, ובשעת הברירה חלף הבעש"ט ליד חדר בית הדין, היה בכך משום נתינת מקום לחשש צל צילה של הטיית הדין לטובת אותו קרוב של הבעש"ט, לא היסס המגיד אף לרגע וקרא: אנו גוזרים בכח בית דין, כל מי שאינו צריך להיות עכשיו בחדר יקום ויצא. למרות שהיתה לו יראת כבוד גדולה מהבעש"ט ומורא רבו שרויה עליו, היה פחדו ומורא מהשמים גדול עוד יותר.

וכיפר על הקודש מטומאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם

יש להבין, למה שעיר אחד מקריבים בבית המקדש לפני ה' , ואילו השעיר השני נשלח לעזאזל המדברה. והתירוץ הוא: משל למלך שבדק את בגדי בניו אם הם נקיים ומכובדים, כאשר ראה בגד נקי ורק כתם אחד יש בו, שפשפו בידיו ונתנו לבנו, אולם כשראה המלך בגד מלוכלך בכתמים רבים, נתנו לאחד מעבדיו הפחותים כדי שיעשה בה מלאכה מאוסה. כן הוא הנמשל, המלך הוא מלכנו יתרום שמו, וכאשר מובא לפניו קרבן, אם הוא בא על חטא אחד שנעשה בשגגה, או על חטא אחד של טומאת מקדש וקדשיו, הקב"ה מקבל את הקרבן אליו ונעשה בביתו. מה שאין כן כאשר מובא קרבן שבא לכפר על כל העבירות של בני ישראל, קלות וחמורות, אז ציווה מלכנו שיוליכו את הקרבן הזה לעזאזל, שהוא אחד עבדי המלך היותר פחותים וקלי הערך, כדי ש"עבד" זה ישבר ויאבד וימחה אותם, ויכפר על כל עוונות בני ישראל.

(אור החיים הקדוש זיע"א)

חסיד אחד, התאונן לפני הבעש"ט שזה יותר משנה שנהפך עליו הגלגל ל"ע, עד אז היו לו כל מיני עצות טובות בענייני מסחרו. ולא עוד אלא אחרים באו להתייעץ אתו והצליחו בעזרת עצתו, ועכשיו אין לו עצה ותושיה והכל הולך ויורד אצלו מטה - מטה. "לב יודע מרת נפשו" שמצבו הוא בשפל המדרגה ושיש לו מלא חובות ואם יתגלה הדבר ח"ו, לבני אדם העומדים אתו בקשר המסחר אז אוי ואבוי לו. הוא חייב הון רב בעד סחורות שמקבל באשראי והכל רק משום שיודעים שעשיר הוא והוא לוקח מזה ומשלם לזה, וכך הוא ממשיך בקשיים עצומים, ומי יודע עד מתי יוכל להמשיך במצב כזה והוא מודאג מאוד. וגם בני ביתו אינם יודעים מה גדול סבלו. שהרי גם להם איני מגלה את האמת כמו שהיא, כי אינו רוצה לצער אותם, וזה מעיק מאד על לבו ואין לו אפילו למי להשיח את דאגת לבו.

כידוע היה ספר הזוהר מונח תמיד על שולחנו של הבעש"ט ואם מישהו בא לפניו לבקש עצה מפיו היה פותח את ספר הזוהר ומתוכו היה שואב רוח הקודש להגיד לאדם עצה ותושיה. כי רגיל היה הבעש"ט לומר שהזוהר הקדוש נאמר לר' שמעון בר יוחאי ברוח קודש ומי שזוכה למאורות עיני השכל יכול למצוא בספר הזוהר כל מה שנחוץ לו, בין בגשמיות ובין ברוחניות.

פתח הבעש"ט את ספר הזוהר ומצא בפרשת צו: "והתקדשתם והייתם קדושים - מי שמקדש עצמו מלמטה מקדשין לו מלמעלה", שהרי אין טוב ורע קדושה וטומאה, שאין לה עקר ושורש למעלה".

והסביר הבעש"ט כי הקדושה באה עם קימתו של אדם מן המטה, אם קם אדם ממטתו בהשכמה בזריות במחשבה טהורה לעבוד את השם יתברך בכל דרכיו היינו בתורה ובתפלה ומשאו ומתנו באמונה, אז נותן לו השם יתברך עצה טובה שידע כדת מה לעשות. ובכך הוא מצליח בכל דרכיו מסטרא דקדושה ואז הכל הולך במישרים.

עצתי איפוא, יעץ הבעש"ט לאותו חסיד - השתדל לקום בזריות לעבודת הבורא. לעסוק בתורה כפי יכולתך ואם תזכה - תלמוד קצת בזוהר הקדוש. שהוא מזכך את הנשמה, ואפילו אם לא תבין כל מלה, או שתאמר תהילים בכונה ותתפלל להשם יתברך, שיתקנך בעצה טובה מלפניו, ואז תשכיל ובכל אשר תפנה תצליח. כי אז תתגבר אצלך האמונה והשפעת הטובה משורשה בעליונים ורק טובה זו הבאה מסטרא דקדושה יש לה קיום והיא נצחית.

*****

פעם אחת החליטו חסידיו של הצדיק ר' **צבי אלימלך מדינוב** לנסוע אליו לראש השנה, אבל לא היה להם כסף להוצאות הדרך. וכאשר התייעצו ביניהם כדת מה לעשות, השיאם אחד החסידים עצה, היות ויש כאן עשיר גדול, חשוך בנים יפצירו באשתו שתשלח את בעלה אתם לדינוב, ואולי יוושעו על ידי כך בורע של קיימא. הסכימה האשה, וכמובן שכבר לא היה חסר להם להוצאות הדרך. **כאשר הגיעו** בערב ראש השנה לדינוב, הלכו יחד להרבי עם פתקא ופדיון כנהוג, והרבי איחל לכל אחד מהם כפי בקשתו, ואת העשיר דנן בירך: שיושע בורע של קיימא. אחר כך הלכו כולם למקווה להכין עצמם ליום הנורא, והואיל והעשיר הלה לא הי' חסיד אלא איש פשוט, הלך לשוק להתבונן בעסקים. פתאום ראה שמוכרים עריסות לתינוקות, התיישב בדעתו: הרי איחל לו הרבי שיושע בורע של קיימא ובודאי יתקיימו דבריו של הצדיק, עמד וקנה עריסה לתינוק העתיד להוולד לו וטענה על כתיפו.

פגשו בו החסידים וראוהו נושא עריסה על כתפו, שאלו אותו: מה טיבה של עריסה זו? והשיב להם לפי תומו: כיון שאיחל לו הרבי שיושע בורע של קיימא, לכן קנה כבר עריסה לתינוק. התחילו החסידים צוחקים, סיפר העשיר את הדברים לצדיק רבי צבי אלימלך, והסביר הצדיק לחסידיו, ואמר: תדעו שעל ידי אמונה אפשר להוריד ישועה מן השמים: **אבל** אם עושה מישהו גם פעולה ממשית, כמו שעשה העשיר המאמין הזה, שקנה כבר עריסה - הוא יכול להיות בטוח **שבודאי** יוושע בקרוב.

לפיכך אנו משכימים ומעריבים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונים "אמן יהא שמיה רבה" בכל כוחנו וכוונתנו, בזה אנו מוסיפים פעולה לאמונתנו, ועל ידי זה ניוושע במהרה בימינו אמן.

שבת שלום